

I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Presidència de la Generalitat

LLEI 4/2002, de 18 de juny, de la Generalitat Valenciana, per la qual es modifica la Llei 3/1997, de 16 de juny, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius. [2002/6951]

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts Valencianes han aprovat, i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del Rei, promulgue la llei següent:

PREÀMBUL

L'article 43 de la Constitució reconeix el dret dels espanyols a la protecció de la salut, i atribueix als poders públics la possibilitat d'organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i dels serveis sanitaris.

L'article 148.1.21 de la Constitució espanyola permet a les comunitats autònomes l'assumpció de competències en matèria de sanitat i higiene. En aquest ordre de coses, l'article 149.1.16 de la Constitució espanyola encomana a l'estat les competències relatives a les bases i la coordinació general de la sanitat.

Per la seua banda, el títol III de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana atribueix a la Generalitat Valenciana competències en matèria d'investigació, d'higiene, d'ordenació farmacèutica, d'institucions públiques de protecció i d'ajuda de menors, de joves, d'emigrants i de sectors socials requerits d'especial protecció, tot incloent-hi la creació de centres de protecció, de reinserció i de rehabilitació, d'espectacles i de publicitat.

En particular, l'article 31.29 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana atribueix a la Generalitat Valenciana la competència en matèria de publicitat, mentre que l'article 38.1 li la confereix per al desplegament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'estat en matèria de sanitat interior.

En el marc normatiu amunt referenciat, es va promulgar la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que va disposar un conjunt de mesures de caràcter preventiu així com destinades a l'assistència, inserció i protecció social de les persones afectades per trastorns addictius, limitant la publicitat o adquisició dels productes amb aquests efectes, i establint determinades prohibicions i infraccions, amb l'objectiu, entre altres, de reduir l'oferta de drogues socialment acceptades.

La Llei 3/1997 va constituir un referent nacional en aquesta matèria, tot aportant propostes pioneres que han permés situar la Comunitat Valenciana en una posició privilegiada en el marc de l'atenció i la prevenció de les addiccions. Transcorreguts quatre anys des de la seua aprovació, la realitat dinàmica i canviant de les drogodependències i la resta de trastorns addictius aconsella la seua revisió i adaptació a les noves necessitats.

D'una banda, sembla lògic ampliar l'objecte de la llei cap al desenvolupament d'actuacions dirigides als que sofreixen, indirectament, les conseqüències d'aquest tipus de patologies. Així, s'incorpora l'atenció que haurà de realitzar-se a les famílies de les persones que pateixen aquestes malalties.

En el terreny de l'assistència, s'inclouen noves mesures com la concessió de pròrroges a les ajudes econòmiques concedides per la Generalitat Valenciana, com a instrument per a incrementar la motivació dels malalts i evitar el seu accés a vies irregulars d'obtenció d'ingressos econòmics. Una pròrroga que, en tot cas, quedarà condicionada al compliment del pla terapèutic proposat pel corresponent centre assistencial.

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Presidencia de la Generalitat

LEY 4/2002, de 18 de junio, de la Generalitat Valenciana, por la que se modifica la Ley 3/1997, de 16 de junio, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos. [2002/6951]

Sea notorio y manifiesto a todos los ciudadanos que las Cortes Valencianas han aprobado y yo, de acuerdo con lo establecido por la Constitución y el Estatuto de Autonomía, en nombre del Rey, promulgo la siguiente Ley:

PREÁMBULO

El artículo 43 de la Constitución reconoce el derecho de los españoles a la protección de la salud, atribuyendo a los poderes públicos la posibilidad de organizar y tutelar la salud pública a través de medidas preventivas y de las prestaciones y servicios sanitarios.

El artículo 148.1.21 de la Constitución española permite a las comunidades autónomas la asunción de competencias en materia de sanidad e higiene. En este mismo orden de cosas, el artículo 149.1.16 de la Constitución española encomienda al estado las competencias relativas a las bases y coordinación general de la sanidad.

Por su parte, el título III del Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana atribuye a la Generalitat Valenciana competencias en materia de investigación, higiene, ordenación farmacéutica, instituciones públicas de protección y ayuda de menores, jóvenes, emigrantes y sectores sociales requeridos de especial protección, incluida la creación de centros de protección, reinserción y rehabilitación, espectáculos y publicidad.

En particular, el artículo 31.29 del Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana atribuye a la Generalitat Valenciana la competencia en materia de publicidad, mientras que el artículo 38.1 se la confiere para el desarrollo legislativo y la ejecución de la legislación básica del estado en materia de sanidad interior.

En el marco normativo arriba referenciado, se promulgó la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, que dispuso un conjunto de medidas de carácter preventivo así como destinadas a la asistencia, inserción y protección social de las personas afectadas por trastornos adictivos, limitando la publicidad o adquisición de los productos con esos efectos, y estableciendo determinadas prohibiciones e infracciones, con el objetivo, entre otros, de reducir la oferta de drogas socialmente aceptadas.

La Ley 3/1997 constituyó un referente nacional en esta materia, aportando propuestas pioneras que han permitido situar a la Comunidad Valenciana en una posición privilegiada en el marco de la atención y la prevención de las adicciones. Transcurridos cuatro años desde su aprobación, la realidad dinámica y cambiante de las drogodependencias y demás trastornos adictivos aconseja su revisión y adaptación a las nuevas necesidades.

Por una parte, parece lógico ampliar el objeto de la ley hacia el desarrollo de actuaciones dirigidas a quienes sufren, indirectamente, las consecuencias de este tipo de patologías. De este modo, se incorpora la atención que deberá realizarse a las familias de las personas que padecen estas enfermedades.

En el terreno de la asistencia, se incluyen nuevas medidas como la concesión de pròrroges a las ayudas económicas concedidas por la Generalitat Valenciana, como instrumento para incrementar la motivación de los enfermos y evitar su acceso a vías irregulares de obtención de ingresos económicos. Una pròrroga que, en todo caso, quedarà condicionada al cumplimiento del plan terapéutico propuesto por el correspondiente centro asistencial.

Igualment en el medi assistencial, cal destacar la ferma posició del Govern Valenciac que és útil per a pal·liar els efectes d'aquestes malalties. El compromís de fomentar els tractaments amb agonistes, siguen aquests els que siguen, i encara que és necessari recórrer a l'ús compassiu previst en el Reial Decret 561/1993, de 16 d'abril, defineix clarament aquesta posició. En aquest aspecte, la controvèrsia sorgida en anys anteriors sembla estar superada gràcies a les actuacions de la Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues a favor de la investigació sobre aquest tipus de tractaments. En aquesta línia, la Generalitat Valenciana exigirà l'estricte compliment de la normativa científica com a fase prèvia al seu decidit suport en la posterior dispensació d'aquests fàrmacs.

En matèria preventiva, la modificació proposada aporta rellevants novetats. L'edat mínima per a la venda o dispensació de begudes alcohòliques, així com del tabac, se situa en 18 anys. Així, s'aconsegueix una necessària homogeneïtat amb la resta de les comunitats autònombes, al mateix temps que s'arreplega la recomanació unànime dels organismes internacionals, en aquest sentit.

Igualment, es pretén aconseguir una major implicació dels mitjans de comunicació públics, amb l'aportació d'espais gratuïts de publicitat, mesura que haurà d'afavorir un major grau d'informació per part de la població general.

Finalment, en matèria de publicitat i coincidint plenament amb la tendència de la Unió Europea cap a la prohibició absoluta de la publicitat del tabac, les limitacions competencials aconsellen esperar l'aprovació d'una normativa europea en aquest sentit, i la seu consegüent transposició a la legislació espanyola. Mentrestant, la limitació de la publicitat del tabac i de les begudes alcohòliques, distanciant-les de centres educatius i socials, destaca com a mesura defensiva davant la creixent pressió de la publicitat sobre els ciutadans.

Article únic

Reforma de l'articulat de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius

Els articles de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, que a continuació s'indiquen, quedarán redactats com s'assenyala:

1. S'afegeix un nou apartat 2 a l'article 1, que queda redactat com s'indica, i passa a ser designat com a 3 l'actual apartat 2:

«2. Igualment és objecte d'aquesta llei definir i fomentar accions que protegin terceres persones, en especial les famílies dels que pateixen algun tipus de trastorn addictiu, del dany produït per aquestes patologies o dels problemes relacionats amb l'ús de drogues».

2. S'afegeix un nou apartat, 4, a l'article 5 de la Llei 3/1997, amb el text següent:

«4. Per a la difusió de campanyes informatives i de prevenció, l'ens públic Ràdio Televisió Valenciana posarà a disposició de la conselleria titular de les competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, espais gratuïts de publicitat, amb un màxim del 5% del temps dedicat a la publicitat en cada una de les franges horàries elegides per la conselleria i durant tot el temps que duren les campanyes».

3. S'afegeix un nou apartat, 7, a l'article 11 de la Llei 3/1997, amb el text següent:

«7. En aquells casos en què les accions previstes en l'apartat anterior no obtingueren efectes positius per al pacient, la Generalitat Valenciana, per mitjà de recursos assistencials propis, fomentarà l'ús compassiu de medicaments agonistes, tot incloent les mateixes substàncies que hagueren generat l'addicció, en les condicions i amb les garanties previstes en l'article 23 del Reial Decret 561/1993, de 16 d'abril, pel qual s'estableixen els requisits per a la realització d'assajos clínics amb medicaments. Per a això serà imprescindible que existisca evidència científica de la seua utilitat terapèutica, constatada pels organismes internacionals competents,

Igualmente en el medio asistencial, cabe destacar la firme posición del Gobierno Valenciano en la defensa de cualquier fármaco que fuera útil para paliar los efectos de estas enfermedades. El compromiso de fomentar los tratamientos con agonistas, fueran éstos cuales fueran, y aunque fuese preciso recurrir al uso compasivo previsto en el Real Decreto 561/1993, de 16 de abril, define claramente esta posición. En este aspecto, la controversia surgida en años anteriores parece estar superada gracias a las actuaciones de la Delegación del Gobierno para el Plan Nacional sobre Drogas a favor de la investigación sobre este tipo de tratamientos. En esta línea, la Generalitat Valenciana exigirá el estricto cumplimiento de la normativa científica como fase previa a su decidido apoyo en la posterior dispensación de estos fármacos.

En materia preventiva, la modificación propuesta aporta relevantes novedades. La edad mínima para la venta o dispensación de bebidas alcohólicas, así como del tabaco, se sitúa en 18 años. De este modo, se alcanza una necesaria homogeneidad con el resto de las comunidades autónomas, al tiempo que viene a recogerse la recomendación unánime de los organismos internacionales, en este sentido.

Igualmente, se pretende alcanzar una mayor implicación de los medios de comunicación públicos, con la aportación de espacios gratuitos de publicidad, medida que deberá favorecer un mayor grado de información por parte de la población general.

Finalmente, en materia de publicidad y coincidiendo plenamente con la tendencia de la Unión Europea hacia la prohibición absoluta de la publicidad del tabaco, las limitaciones competenciales aconsejan esperar a la aprobación de una normativa europea en tal sentido, y su consiguiente transposición a la legislación española. Mientras tanto, la limitación de la publicidad del tabaco y de las bebidas alcohólicas, distanciándolas de centros educativos y sociales, destaca como medida defensiva frente a la creciente presión de la publicidad sobre los ciudadanos.

Artículo único

Reforma del articulado de la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Addictivos

Los artículos de la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Addictivos, que a continuación se relacionan, quedarán redactados como sigue:

1. Se añade un nuevo apartado 2 al artículo 1 que queda redactado como sigue, pasando a ser designado como 3 el actual apartado 2:

«2. Igualmente es objeto de esta ley definir y fomentar acciones que protejan a terceras personas, en especial a las familias de quienes padecen algún tipo de trastorno adictivo, del daño producido por estas patologías o de los problemas relacionados con el uso de drogas».

2. Se añade un nuevo apartado, 4, al artículo 5 de la Ley 3/1997, con el siguiente texto:

«4. Para la difusión de campañas informativas y de prevención, el ente público Radio Televisión Valenciana pondrá a disposición de la conselleria titular de las competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, espacios gratuitos de publicidad, con un máximo del 5% del tiempo dedicado a la publicidad en cada una de las franjas horarias elegidas por la propia conselleria y durante todo el tiempo que duren las campañas».

3. Se añade un nuevo apartado, 7, al artículo 11 de la Ley 3/1997, con el siguiente texto:

«7. En aquellos casos en los que las acciones previstas en el apartado anterior no obtuvieran efectos positivos para el paciente, la Generalitat Valenciana, mediante recursos asistenciales propios, fomentará el uso compasivo de medicamentos agonistas, incluyendo las propias sustancias que hubiesen generado la adicción, en las condiciones y con las garantías previstas en el artículo 23 del Real Decreto 561/1993, de 16 de abril, por el que se establecen los requisitos para la realización de ensayos clínicos con medicamentos. Para ello será imprescindible que exista evidencia científica de su utilidad terapéutica, constatada por los organismos internaciona-

i assajos clínics favorables realitzats en mostres espanyoles, així com les altres autoritzacions que foren preceptives».

4. Es modifica l'apartat 2 de l'article 14 de la Llei 3/1997, i s'afegeixen dos nous apartats, 3 i 4, i queden redactat de la forma següent:

«2. Les Conselleries amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius i en matèria d'ocupació, i els organismes autònoms amb aquestes competències, promouran mesures encaminades a la reinserció social d'aquelles persones que hagueren sigut deshabituatedes de la seu addicció, és aquesta tòxica o no».

«3. A fi d'afavorir la integració social de les persones addictes que reben tractament, quan un drogodependent o jugador patològic estiguera percebent una prestació econòmica reglada o ajuda de semblant naturalesa concedida per la Generalitat Valenciana, la duració de la percepció podrà prorrogar-se durant un període addicional des de l'inici del tractament. Aquesta pròrroga única quedarà condicionada a l'efectiu compliment, tant de les normes pròpies de la prestació com de les pautes de tractament en qualsevol dels recursos assistencials de drogodependències i altres trastorns addictius, de tipus sanitari o social, que foren de titularitat pública o certats amb la Generalitat Valenciana».

«4. La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, en col·laboració amb els departaments de la Generalitat Valenciana amb competències en matèria d'ocupació, impulsarà mecanismes d'acompanyament a persones drogodependents o amb altres tipus de trastorns addictius, que faciliten el desenvolupament de processos integrals d'incorporació social i laboral:

- a) Promovent activitats que faciliten l'acostament a mercats de treball.
- b) Potenciant el desenvolupament de les activitats necessàries per a la incorporació sociolaboral.
- c) Implicant i col·laborant amb agents socials que puguen facilitar la integració social».

5. S'afegeix un nou article, 14 bis, a la Llei 3/1997, amb el text següent:

«Article 14 bis. De l'atenció a les famílies

1. La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius, en l'àmbit dels serveis socials generals i de l'atenció i prevenció de les drogodependències i la resta de trastorns addictius, oferirà serveis d'atenció especialitzada als cònjuges i parelles de fet de les persones drogodependents, així com als seus pares i altres familiars del nucli convivencial, dirigits tant al seu suport i tractament com a la prevenció i assistència dels danys associats que pogueren generar-se en la convivència familiar.

2. De la mateixa manera, es fomentarà la creació de programes específics de prevenció i atenció precoç en fills de drogodependents, com a oferta complementària al tractament dels seus progenitors. Cada província de la Comunitat Valenciana haurà de disponer, almenys, d'un d'aquests programes».

6. Es modifica l'article 16 de la Llei 3/1997, que queda redactat com s'indica:

«Article 16. Prohibicions

1. Es prohíbeix expressament la publicitat directa o indirecta de begudes alcohòliques i tabac en:

- a) Els centres i dependències de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana.
- b) Els centres i serveis sanitaris, sociosanitaris i de serveis socials.
- c) Els centres d'ensenyança, tant públics com privats, que impartsiquen ensenyances reglades o no reglades.
- d) Els centres i espectacles destinats majoritàriament a públic menor de 18 anys.
- e) Els mitjans de transport públic.
- f) Tots els llocs en què estiga prohibida la seu venda, suministrament i consum.

les competentes, y ensayos clínicos favorables realizados en muestras españolas, así como las demás autorizaciones que fuesen preceptivas».

4. Se modifica el apartado 2 del artículo 14 de la Ley 3/1997, y se añaden dos nuevos apartados, 3 y 4, quedando redactados de la siguiente forma:

«2. Las consellerías con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos y en materia de empleo, y los organismos autónomos con estas competencias, promoverán medidas encaminadas a la reinserción social de aquellas personas que hubieran sido deshabituatedas de su adicción, fuera ésta tóxica o no».

«3. A los efectos de favorecer la integración social de las personas adictas que reciben tratamiento, cuando un drogodependiente o jugador patológico estuviera percibiendo una prestación económica reglada o ayuda de similar naturaleza concedida por la Generalitat Valenciana, la duración de la percepción podrá prorrogarse durante un periodo adicional desde el inicio del tratamiento. Esta prórroga única quedará condicionada al efectivo cumplimiento, tanto de las normas propias de la prestación como de las pautas de tratamiento en cualquiera de los recursos asistenciales de drogodependencias y otros trastornos adictivos, de tipo sanitario o social, que fueran de titularidad pública o concertados con la Generalitat Valenciana».

«4. La consellería con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, en colaboración con los departamentos de la Generalitat Valenciana con competencias en materia de empleo, impulsará mecanismos de acompañamiento a personas drogodependientes o con otros tipos de trastornos adictivos, que faciliten el desarrollo de procesos integrales de incorporación social y laboral:

- a) Promoviendo actividades que faciliten el acercamiento a mercados de trabajo.
- b) Potenciando el desarrollo de las actividades necesarias para la incorporación sociolaboral.
- c) Implicando y colaborando con agentes sociales que puedan facilitar la integración social».

5. Se añade un nuevo artículo, 14 bis, a la Ley 3/1997, con el siguiente texto:

«Artículo 14 bis. De la atención a las familias

1. La conselleria con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos, en el ámbito de los servicios sociales generales y de la atención y prevención de las drogodependencias y demás trastornos adictivos, ofrecerá servicios de atención especializada a los cónyuges y parejas de hecho de las personas drogodependientes, así como a sus padres y otros familiares del núcleo convivencial, dirigidos tanto a su apoyo y tratamiento como a la prevención y asistencia de los daños asociados que pudieran generarse en la convivencia familiar.

2. Del mismo modo, se fomentará la creación de programas específicos de prevención y atención precoz en hijos de drogodependientes, como oferta complementaria al tratamiento de sus progenitores. Cada provincia de la Comunidad Valenciana deberá disponer, al menos, de uno de estos programas».

6. Se modifica el artículo 16 de la Ley 3/1997, que queda redactado como sigue:

«Artículo 16. Prohibiciones

1. Se prohíbe expresamente la publicidad directa o indirecta de bebidas alcohólicas y tabaco en:

- a) Los centros y dependencias de las administraciones públicas de la Comunidad Valenciana.
- b) Los centros y servicios sanitarios, sociosanitarios y de servicios sociales.
- c) Los centros de enseñanza, tanto públicos como privados, que imparten enseñanzas regladas o no regladas.
- d) Los centros y espectáculos destinados mayoritariamente a público menor de 18 años.
- e) Los medios de transporte público.
- f) Todos los lugares en los que esté prohibida su venta, suministro y consumo.

g) La via pública, quan hi haguera una distància lineal inferior a 200 metres entre l'anunci publicitari i algun dels tipus de centres prevists en els apartats b), c) i d). La conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius disporà d'un registre actualitzat dels centres afectats per aquesta limitació, a disposició de les empreses anunciantes.

h) Altres centres i llocs semblants als esmentats i que es determinen reglamentàriament.

2. La publicitat de begudes alcohòliques i tabac en periòdics, revistes i qualsevol altre mitjà escrit no podrà realitzar-se en les pàgines dirigides preferentment a menors de 18 anys.

7. S'afegeix un nou apartat, 4, a l'article 17 de la Llei 3/1997, amb el text següent:

«4. Queden prohibits els actes que estimulen un consum immoderat d'alcohol o de tabac basant-se en la competitivitat en el consum d'aquestes substàncies».

8. Es modifica l'article 18 de la Llei 3/1997, que queda redactat com s'indica:

«Article 18. Prohibicions

1. No es permetrà en el territori de la Comunitat Valenciana la venda, la dispensació i el subministrament, gratuïts o no, per qualsevol mitjà, de qualsevol tipus de begudes alcohòliques a menors de 18 anys.

2. El subministrament de begudes alcohòliques a través de màquines automàtiques en instal·lacions obertes al públic només podrà efectuar-se quan la ubicació de les màquines permeta el seu absolut control per les persones responsables de les dites instal·lacions o els seus representants, de manera que s'impedisca l'accés a aquests a menors de 18 anys. Amb aquesta finalitat, es prohíbeix col·locar aquestes màquines en espais oberts al trànsit públic, com vials i parcs en general.

3. En tots els establiments, instal·lacions o llocs en què se subministren begudes alcohòliques, així com en les màquines expenedores automàtiques, hauran de col·locar-se, de forma visible per al públic, cartells que advertisquen de les prohibicions establides en l'apartat 1 de l'esmentat article. Aquest cartell haurà de col·locar-se en la zona de l'establimet, de la instal·lació o lloc a què calga dirigir-se per a adquirir la beguda alcohòlica.

4. No es permetrà la venda, subministrament i consum de begudes alcohòliques en els llocs següents:

a) En els centres i dependències de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, excepte en els llocs habilitats a aquest efecte.

b) Els centres sanitaris, sociosanitaris i de serveis socials, excepte en els llocs habilitats a aquest efecte.

c) Els centres docents que impartsen ensenyances de règim general en els nivells d'Educació Primària i Educació Secundària, així com els centres docents que imparteixen ensenyances de règim especial.

d) Els locals de treball de les empreses de transport públic, excepte en els llocs habilitats a aquest efecte.

e) En la via pública, excepte en els llocs d'aquesta en què estiga degudament autoritzat, o en dies de festes patronals o locals, regulats per la corresponent ordenança municipal.

f) En tot tipus d'establimet, des de les 22.00 hores a les 07.00 hores de l'endemà, excepte en aquells en què la venda de begudes alcohòliques estiga destinada al seu consum en l'interior del local. Queda inclosa, en aquesta prohibició, la venda realitzada en establecimiento comercial o per telèfon i seguida del repartiment a domicili dels productes comprats, quan el repartiment es realitzara dins de la franja horària indicada.

5. No es podrà vendre ni consumir begudes alcohòliques de més de 18 graus centesimals en:

a) Les universitats i la resta de centres d'ensenyança superior.

b) Les àrees de servei i de descans d'autopistes i d'autovías.

c) Les gasolineres.

d) Els centres d'ensenyança no reglada.

e) Els locals habilitats per a la venda de begudes alcohòliques en centres i dependències de l'administració, centres sanitaris,

g) La vía pública, cuando existiera una distancia lineal inferior a 200 metros entre el anuncio publicitario y alguno de los tipos de centros contemplados en los apartados b), c) y d). La conselleria con competencias en materia de drogodependencias y otros trastornos adictivos dispondrá de un registro actualizado de los centros afectados por esta limitación, a disposición de las empresas anunciantes.

h) Otros centros y lugares similares a los mencionados y que se determinen reglamentariamente.

2. La publicidad de bebidas alcohólicas y tabaco en periódicos, revistas y cualquier otro medio escrito no podrá realizarse en las páginas dirigidas preferentemente a menores de 18 años».

7. Se añade un nuevo apartado, 4, al artículo 17 de la Ley 3/1997, con el siguiente texto:

«4. Quedan prohibidos los actos que estimulen un consumo inmoderado de alcohol o de tabaco basándose en la competitividad en el consumo de estas substancias».

8. Se modifica el artículo 18 de la Ley 3/1997, que queda redactado como sigue:

«Artículo 18. Prohibiciones

1. No se permitirá en el territorio de la Comunidad Valenciana la venta, dispensación y suministro, gratuitos o no, por cualquier medio, de cualquier tipo de bebidas alcohólicas a menores de dieciocho años.

2. El suministro de bebidas alcohólicas a través de máquinas automáticas en instalaciones abiertas al público sólo podrá efectuarse cuando la ubicación de las máquinas permita su absoluto control por las personas responsables de dichas instalaciones o sus representantes, de modo que se impida el acceso a las mismas a menores de 18 años. A estos efectos, se prohíbe colocar estas máquinas en espacios abiertos al tránsito público, como viales y parques en general.

3. En todos los establecimientos, instalaciones o lugares en que se suministren bebidas alcohólicas, así como en las máquinas expendedoras automáticas, deberán colocarse, de forma visible para el público, carteles que adviertan de las prohibiciones establecidas en el apartado 1 de este artículo. Este cartel deberá colocarse en la zona del establecimiento, instalación o lugar a la que haya que dirigirse para adquirir la bebida alcohólica.

4. No se permitirá la venta, suministro y consumo de bebidas alcohólicas en los siguientes lugares:

a) En los centros y dependencias de las administraciones públicas de la Comunidad Valenciana, salvo en los lugares habilitados al efecto.

b) Los centros sanitarios, sociosanitarios y de servicios sociales, salvo en los lugares habilitados al efecto.

c) Los centros docentes que imparten enseñanzas de régimen general en los niveles de Educación Primaria y Educación Secundaria, así como los centros docentes que imparten enseñanzas de régimen especial.

d) Los locales de trabajo de las empresas de transporte público, salvo en los lugares habilitados al efecto.

e) En la vía pública, salvo en los lugares de ésta en los que esté debidamente autorizado, o en días de fiestas patronales o locales, regulados por la correspondiente ordenanza municipal.

f) En todo tipo de establecimiento, desde las 22.00 horas a las 07.00 horas del día siguiente, excepto en aquellos en los que la venta de bebidas alcohólicas esté destinada a su consumo en el interior del local. Queda incluida, en esta prohibición, la venta celebrada en establecimiento comercial o por teléfono y seguida del reparto a domicilio de los productos comprados, cuando el reparto se realizará dentro de la franja horaria indicada.

5. No podrá venderse ni consumirse bebidas alcohólicas de más de 18 grados centesimales en:

a) Las universidades y demás centros de enseñanza superior.

b) Las áreas de servicio y de descanso de autopistas y autovías.

c) Las gasolineras.

d) Los centros de enseñanza no reglada.

e) Los locales habilitados para la venta de bebidas alcohólicas en centros y dependencias de la administración, centros sanitarios,

sociosanitaris, de serveis socials i de les empreses de transport públic.

f) Els centres de treball.

6. Es prohibeix estar davall la influència de begudes alcohòliques mentre s'està de servei o en disposició de prestar-lo a totes les persones l'activitat laboral de les quals, si es realitzara davall aquesta influència, poguera causar un dany contra la vida o la integritat física de les persones».

9. Es modifica l'article 20 de la Llei 3/1997, que queda redactat de la forma següent:

«Article 20. Limitacions a la venda

1. No es permetrà la venda ni el subministrament de tabac, ni de productes que l'imiten o induïsquen a l'hàbit de fumar i siguin nocius a la salut, als menors de 18 anys en el territori de la Comunitat Valenciana.

2. La venda i subministrament de tabac per màquines automàtiques només podrà realitzar-se en establiments tancats, fent-se constar en la seua superfície frontal la prohibició que tenen els menors de 18 anys d'adquirir tabac, i a la vista d'una persona encarregada perquè es complísca l'esmentada prohibició.

3. No estarà permesa la venda i el subministrament de tabac en els llocs que s'assenyalen en l'article 18 paràgraf 4, exceptuant l'apartat f) d'aquest article».

10. Es modifica l'apartat 1.k) i l'apartat 2 de l'article 21 de la Llei 3/1997, que queden redactats com s'indica:

«1.k). Els locals en què s'elaboren, transformen, manipulen, preparen o es venguen aliments, excepte els destinats principalment al seu consum immediat, en aquest cas es mantindrà la prohibició de fumar exclusivament als manipuladors dels aliments».

«2. En tots els llocs o locals al·ludits en el paràgraf anterior, la direcció d'aquests haurà d'habilitar sales o zones, clarament diferenciades, en què es permeta el consum de tabac, havent de senyalitzar convenientment, per mitjà de rètol, l'ús d'aquestes sales o zones de fumadors i fent constar expressament l'avertència que fumar perjudica seriosament la salut de les persones fumadores actives i passives».

11. Es modifica l'article 48 de la Llei 3/1997, que queda redactat de la manera següent:

«Article 48. Persones responsables

1. Seran subjectes responsables de les infraccions, les persones físiques o jurídiques que incòrreguen en aquests.

2. Igualment, seran responsables els titulars de centres o empreses en l'àmbit dels quals es produïsca la infracció.

3. En matèria de publicitat seran així mateix persones responsables tant les empreses anunciantes com les agències de publicitat creadores i difusores del missatge».

12. S'afegeix un nou apartat, 6, a l'article 52 de la Llei 3/1997, amb el text següent:

«6. Les sancions imposades per infraccions que foren cometidas per menors d'edat podrán ser substituidas, segons el parer de l'autoridad sancionadora, per otras medidas de reeducación que se determinen reglamentariamente. Aquestes medidas consistirán en la realización de servicios d'interés comunitario y/o cursos formativos de comportamiento y concienciación sobre el consumo de alcohol y otras drogas».

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Segons el que regula l'article 43 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Pùbliques i del Procediment Administratiu Comú, i la seua reforma en la Llei 4/1999, de 13 de gener, les persones interessades hauran d'entendre desestimatades per silenci negatiu les seues sol·licituds en els procediments realitzats d'acord amb el Decret 124/2001, de 10 de juliol, del Govern Valencian, sobre Registre i Acreditació de Centres i Serveis d'Atenció i Prevenció de les Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, a la Comunitat Valenciana, i al Decret 78/1999, d'1 de juny, del Govern Valencian, pel qual s'estableixen els criteris

sociosanitaris, de servis socials y de las empresas de transporte público.

f) Los centros de trabajo.

6. Se prohíbe estar bajo influencia de bebidas alcohólicas mientras se está de servicio o en disposición de prestarlo a todas las personas cuya actividad laboral, de realizarse bajo dicha influencia, pudiera causar un daño contra la vida o la integridad física de las personas».

9. Se modifica el artículo 20 de la Ley 3/1997, quedando redactado de la siguiente forma:

«Artículo 20. Limitaciones a la venta

1. No se permitirá la venta ni el suministro de tabaco, ni de productos que le imiten o induzcan al hábito de fumar y sean nocivos para la salud, a los menores de 18 años en el territorio de la Comunidad Valenciana.

2. La venta y suministro de tabaco por máquinas automáticas sólo podrá realizarse en establecimientos cerrados, haciéndose constar en su superficie frontal la prohibición que tienen los menores de 18 años de adquirir tabaco, y a la vista de una persona encargada de que se cumpla la citada prohibición.

3. No estará permitido la venta y suministro de tabaco en los lugares que se señalan en el artículo 18 párrafo 4, exceptuando el apartado f) de dicho artículo».

10. Se modifica el apartado 1.k) y el apartado 2 del artículo 21 de la Ley 3/1997, quedando redactados como sigue:

«1.k). Los locales en los que se elaboran, transformen, manipulen, preparen o vendan alimentos, excepto los destinados principalmente al consumo inmediato de los mismos, en cuyo caso se mantendrá la prohibición de fumar exclusivamente a los manipuladores de los alimentos».

«2. En todos los lugares o locales aludidos en el párrafo anterior, la dirección de los mismos deberá habilitar salas o zonas, claramente diferenciadas, en las que se permita el consumo de tabaco, debiéndose señalizar convenientemente, mediante rótulos, el uso de estas salas o zonas de fumadores y haciendo constar expresamente la advertencia de que fumar perjudica seriamente la salud de las personas fumadoras activas y pasivas».

11. Se modifica el artículo 48 de la Ley 3/1997, que queda redactado de la siguiente forma:

«Artículo 48. Personas responsables

1. Serán sujetos responsables de las infracciones, las personas físicas o jurídicas que incurran en las mismas.

2. Igualmente, serán responsables los titulares de centros o empresas en cuyo ámbito se produzca la infracción.

3. En materia de publicidad serán asimismo personas responsables tanto las empresas anunciantes como las agencias de publicidad creadoras y difusoras del mensaje».

12. Se añade un nuevo apartado, 6, al artículo 52 de la Ley 3/1997, con el siguiente texto:

«6. Las sanciones impuestas por infracciones que fuesen cometidas por menores de edad podrán ser sustituidas, a juicio de la autoridad sancionadora, por otras medidas de reeducación que se determinen reglamentariamente. Estas medidas consistirán en la realización de servicios de interés comunitario y/o cursos formativos de comportamiento y concienciación sobre el consumo de alcohol y otras drogas».

DISPOSICIÓN ADICIONAL

Conforme a lo preceptuado en el artículo 43 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Pùbliques y del Procedimiento Administrativo Común, y su reforma en la Ley 4/1999, de 13 de enero, los interesados deberán entender desestimadas por silencio negativo sus solicitudes en los procedimientos realizados conforme al Decreto 124/2001, de 10 de julio, del Gobierno Valenciano, sobre Registro y Acreditación de Centros y Servicios de Atención y Prevención de las Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, en la Comunidad Valenciana, y al Decreto 78/1999, de 1 de junio, del Gobierno Valenciano, por el

bàsics per a l'acreditació dels programes de prevenció en drogodependències i altres trastorns addictius, i es constitueix el Comitè Tècnic de Prevenció de les Drogodependències de la Comunitat Valenciana, o qualsevol norma que regule o modifique aquests decrets.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Les prohibicions de publicitat previstes en aquesta llei, i que no estigueren previstes en la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius, s'aplicaran a partir dels sis mesos posteriors a l'entrada en vigor d'aquesta llei.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades les disposicions de la Generalitat Valenciana que s'oposen al que preveu aquesta llei.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Text refós

S'habilita el Govern Valencià perquè, en el termini d'un any, aprovi el Text Refós de la Llei 3/1997, de 16 de juny, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.

Segona. Desplegament i execució d'aquesta llei

S'autoritza el Govern Valencià perquè dicte les normes necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta llei.

Tercera. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor als dos mesos de la seua publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Per tant, ordene que tots els ciutadans, tribunals, autoritats i poders públics als quals pertoque, observen i facen complir aquesta llei.

València, 18 de juny de 2002

El president de la Generalitat Valenciana,
EDUARDO ZAPLANA HERNANDEZ-SORO

LLEI 5/2002, de 19 de juny, de la Generalitat Valenciana, de Creació del Consell Valencià d'Universitats i de la Comissió Valenciana d'Acreditació i Avaluació de la Qualitat en el Sistema Universitari Valencià. [2002/6950]

Sia notori i manifest a tots els ciutadans que les Corts Valencianes han aprovat, i jo, d'acord amb el que estableixen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, en nom del Rei, promulgue la llei següent:

PREÀMBUL

El sistema universitari valencià ha experimentat en els últims anys un procés de vertebració que ha sigut paral·lel a l'increment de l'oferta d'ensenyances i de centres universitaris i a l'augment de la qualitat docent i investigadora.

Intensificar la vertebració i aconseguir noves metes de qualitat constitueixen objectius bàsics de la política universitària de la Generalitat perquè el servei públic de l'ensenyança superior rendisca els millors fruits a la societat valenciana com a destinataria última del servei esmentat.

L'ampliació de les competències de les comunitats autònomes i de les universitats introduïda per la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats, fa aconsejable una redefinició dels

que se establecen los criterios básicos para la acreditación de los programas de prevención en drogodependencias y otros trastornos adictivos, y se constituye el Comité Técnico de Prevención de las Drogodependencias de la Comunidad Valenciana, o cualquier norma que regule o modifique los presentes decretos.

DISPOSICIÓN TRANSITORIA

Las prohibiciones de publicidad previstas en esta ley, y que no estuvieran contempladas en la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos, serán de aplicación a partir de los seis meses posteriores a la entrada en vigor de la presente ley.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas las disposiciones de la Generalitat Valenciana que se opongan a lo previsto en esta ley.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Texto refundido

Se habilita al Gobierno Valenciano para que, en el plazo de un año, apruebe el Texto Refundido de la Ley 3/1997, de 16 de junio, de la Generalitat Valenciana, sobre Drogodependencias y Otros Trastornos Adictivos.

Segunda. Desarrollo y ejecución de la presente ley

Se autoriza al Gobierno Valenciano para que dicte las normas necesarias para el desarrollo y ejecución de esta ley.

Tercera. Entrada en vigor

La presente ley entrará en vigor a los dos meses de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Por tanto, ordeno que todos los ciudadanos, tribunales, autoridades y poderes públicos a los que corresponda, observen y hagan cumplir esta Ley.

Valencia, 18 de junio de 2002

El presidente de la Generalitat Valenciana,
EDUARDO ZAPLANA HERNANDEZ-SORO

LEY 5/2002, de 19 de junio, de la Generalitat Valenciana, de Creación del Consejo Valenciano de Universidades y de la Comisión Valenciana de Acreditación y Evaluación de la Calidad en el Sistema Universitario Valenciano. [2002/6950]

Sea notorio y manifiesto a todos los ciudadanos, que las Cortes Valencianas han aprobado y yo, de acuerdo con lo establecido por la Constitución y el Estatuto de Autonomía, en nombre del Rey, promulgo la siguiente Ley:

PREÁMBULO

El sistema universitario valenciano ha experimentado en los últimos años un proceso de vertebración que ha sido paralelo al incremento de la oferta de enseñanzas y de centros universitarios y al aumento de la calidad docente e investigadora.

Intensificar dicha vertebración y alcanzar nuevas metas de calidad constituyen objetivos básicos de la política universitaria de la Generalitat para que el servicio público de la enseñanza superior rinda los mejores frutos a la sociedad valenciana como destinataria última de dicho servicio.

La ampliación de las competencias de las comunidades autónomas y de las universidades introducida por la Ley Orgánica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades, hace aconsejable una redefi-